



GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Grau i Màster en Ciències Religioses					
Nom assignatura: INTRODUCCIÓ A L'ISLAM					
Curs	2018-2019			ECTS	4
Període lectiu	De febrer a juny	H. de classe setmanals	1,30h	Àrea	
Professor	Dr. Francesc-Xavier Marín		Llengua	Català	

Descripció/Justificació

Potser mai com ara no ha estat més urgent de proposar-se un acostament exhaustiu i rigorós a l'Islam. Si més no, la conjuntura contemporània convida necessàriament a la reflexió serena per evitar caure en explicacions ingènument simplificadores o en teories prejudicades. Davant un fenomen cultural tan complex com l'Islam cal una aproximació multidisciplinària. L'Islam es presenta com a quelcom més que un culte o una moral; aspira a ser una cosmovisió que afecti totes les dimensions de la persona (cognitiva, afectiva, conductual) en totes les circumstàncies socials possibles (religió, política, dret, ètica...) La peculiar evolució històrica d'Occident en els darrers segles, on les diferents esferes culturals s'han emancipat les unes de les altres (la religió és independent de la política, l'ètica té una lògica interna al marge de l'economia, el dret no necessita recolzar-se en la moral...), ens dificulta la comprensió d'aquelles cultures que mantenen una visió integrada de totes les realitats socials. A través de l'aproximació a la seva història, la reflexió sobre la dimensió profètica del seu iniciador, l'estudi dels seus pilars bàsics i els preceptes fonamentals, en aquests crèdits es proposa de fer una aproximació precisa a una tradició tan allunyada però alhora tan propera a nosaltres com l'Islam.

Requisits i orientacions prèvies

Objectius Específics

- ✓ Identificar les principals etapes de l'evolució de l'Islam, des dels seus orígens fins als nostres dies.
- ✓ Descriure les branques de l'Islam, amb les seves formes peculiars i característiques distintives.
- ✓ Detallar els aspectes formals de l'Alcorà, així com la teologia que se'n deriva.
- ✓ Explicar la dimensió cultural de l'Islam tal com està continguda en els cinc pilars.
- ✓ Explicar el pes del Dret Islàmic en la configuració de la vida individual, familiar i socials dels musulmans.
- ✓ Enumerar les principals fites del diàleg islamocristià, així com els aspectes teològics que el dificulten.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- ✓ Capacitat d'expressió oral i escrita
- ✓ Capacitat de treball en grup
- ✓ Comprensió lectora

Competències específiques

- ✓ Identificar les dades essencials del naixement i de l'expansió de l'Islam.
- ✓ Reconèixer la diversitat i el pluralisme inherents a l'Islam.
- ✓ Prendre consciència dels principis bàsics de l'Alcorà i la teologia islàmica.
- ✓ Valorar la dimensió ètica subjacent a la tradició mística de l'Islam.
- ✓ Valorar les aportacions del diàleg islamocristià.

Continguts

1.- Orígens i evolució històrica de l'Islam

Muhammad: el segell dels profetes. Vida i pensament.

L'expansió: primers califes, califes omeies de Damasc, califes abàsides de Bagdad, califes abbàsides d'El Caire, Imperi turc-otomà.

2.- El polifacetisme de l'Islam

Branques: sunnís, xiïts, kharidjís.

Formes: mística (sufisme), religiositat popular (marabutisme), reformisme islàmic (nahda): des de la renovació en l'autenticitat (tajaddud wal açâla) a la (im)postura dels islamistes

3.- L'Alcorà

Autor, origen, fonts, estil, contingut, veracitat, interpretació, cronologia, compilació.

4.- La Teologia Islàmica (al-kalam)

Déu, Àngels, Escripura, Profetes, Escatologia (resurrecció, judici, cel, infern)

5.- Els 5 pilars de l'Islam (arkan)

Professió de fe en la unitat de Déu i profecia de Muhammad (xahada); Pregària ritual (salat); Almoïna legal (zakat); Dejuni durant el Ramadà (zawm); Peregrinació (hayy)

6.- El Dret Islàmic

Fonts primàries (Alcorà, Sunna) i secundàries (deducció analògica, consens)

Escoles jurídiques (hanafi, xatiï, malikí, hanbalí, yafarí)

Elements del Dret (xara, urf, fiqh, haqq)

Moral individual, familiar i social (ajlaq)

Religió i Política: principis de l'Estat Islàmic

Declaració Islàmica de Drets Humans

7.- Islam i cristianisme

Història del diàleg

Àmbits de trobada i divergència: monoteisme, Trinitat, Jesús, Escripura, Maria.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

El professor presentarà els continguts de la matèria proporcionant lectures que aprofundir en la temàtica. Es lliuraran a l'aula recursos (textos, vídeos...) per treballar l'assignatura de forma autònoma.

Avaluació

Criteris d'avaluació

- ✓ Es treballaran apartats dels manuals de referència de la disciplina a través de pautes de lectura proporcionades pel professor.
- ✓ Hi haurà un treball de recerca conclusiu que selecciona un dels àmbits del temari. L'alumnat disposarà d'unes pautes de treball proporcionades pel professor i se'n farà

Bibliografia bàsica

- L'Alcorà. Traducció de M.de Epalza. Proa. Barcelona. 2001.
- El Corán. Traducció de Julio Cortés. Herder. Barcelona. 1995
- El Corán. Traducció de Joan Vernet. Planeta. Barcelona. 1998.
- Arsmtrong, K. *Mahoma*. Tusquets. Barcelona. 2005.
- Ayubi, N. *El islam polític: teorías, tradición y rupturas*. Bellaterra. Barcelona. 2000.
- Bobzin, H. *Mahoma*. Acento. Madrid. 2003.
- Bramon, D. *Obertura a l'Islam*. Cruïlla. Barcelona. 2001.
- Bramon, D. *Ser dona i musulmana*. Cruïlla-Fundació Joan Maragall. Barcelona. 2007.
- Bramon, D. *L'Islam avui*. Fragmenta. Barcelona. 2016.
- Burgat, F. *El islamismo cara a cara*. Bellaterra. Barcelona. 2000.
- Caspar, R. *Para una visión cristiana del islam*. Sal Terrae. Santander. 1995.
- Corbin, H. *Historia de la Filosofía islámica*. Trotta. Madrid, 1994.
- Coulson, N.J. *Historia del derecho islámico*. Bellaterra. Barcelona. 2000
- Diagne, S.B. *100 palabras para explicar el islam*. Olañeta. Palma de Mallorca. 2002.
- Gnilka, J. *Biblia y Corán. Lo que nos une, lo que nos separa*. Herder. Barcelona. 2005.
- Irving, W. *Vida de Mahoma*. Montesinos. Madrid, 2002.
- Khoury, A. *Los fundamentos del Islam*. Herder. Barcelona. 2000.
- Küng, H. *El Islam: Historia, Presente, Futuro*. Trotta. Madrid. 2006.
- Marín, F.X. – Bramon, D. – Cabezas, J.M. *Islam i Occident, diàleg de civilitzacions*. Edimurtra. Barcelona. 2005.
- Marín, F.X. El llibre que davalla: Islam. A Xavier Morlans (ed). A la recerca de la llum: revelació i religions. Col·lecció Sant Pacià. Barcelona, 2015.
- Moreras.J. *Els imams de Catalunya*. Empúries. Barcelona. 2007.
- Nasr, S.H. *El corazón del islam*. Kairós. Barcelona. 2007.
- Prado, A (ed). *La emergencia del feminismo islámico*. Oozebap. Barcelona. 2008.
- Prado, A. *El retorn de l'islam a Catalunya*. Llibres de l'Índex. Barcelona. 2008.
- Rahim, A. – Thomson, A. *Jesús, profeta del Islam*. Kutubia. Palma de Mallorca. 2000.
- Ramadan, T. *El reformismo musulmán*. Ed. Bellaterra, Barcelona, 2000.
- Richards, Y. *El islam shii*. Bellaterra. Barcelona. 2000.
- Riloba, F. *Jesús, hijo de Maria, en el Corán y el Evangelio*. Claret. Barcelona. 2000
- Tamayo, J.J. *Islam: cultura, religión y política*. Trotta. Madrid. 2009.
- Viladrich, M. *El Déu de l'Alcorà i el Déu de la Bíblia*. Col. Textos. ISCRVIC. Vic. 2000.
- Martinez Porcell, J. – Aarab, R. *Evangelització i Da'wa: fronteres entre musulmans i cristians*. Pensar per Conviure, 3. Facultat de Filosofia-URL. 2007.